

О.В. Борисова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.С. Буданова, асист. (*ХДУХТ, Харків*)

ТРЕНІНГИ В СИСТЕМІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ

Останнім часом процеси глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства, вплив соціальної та економічної ситуації в Україні вимагають нових підходів до професійної підготовки фахівців у різних галузях народного господарства. Основні положення щодо сучасної підготовки фахівців, зокрема менеджерів визначені у законах України “Про освіту” (2001), Національній доктрині розвитку освіти (2002) та ін. Важливим кроком у цьому напрямку є запровадження у навчальний процес та практичну підготовку вищої школи сучасних педагогічних технологій, зокрема тренінгів, які дозволяють відповідно до сучасних вимог і стандартів вищої економічної освіти здійснювати підготовку майбутніх менеджерів, знання, уміння і компетентність яких значною мірою впливає на ефективність управління бізнесом.

Дослідженню проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців у вищій школі, а саме, проблемам професійної підготовки фахівців у вищій школі приділяли увагу А. Алексюк, Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ та ін.); впровадженням активних методів навчання в педагогічний процес професійної підготовки майбутніх менеджерів займалися О. Аксьонова, О. Вербицький, та ін., зокрема тренінговою підготовкою – Г. Ковальчук, О. Щербак та ін. Відомі науковці вважають, що тренінг – це форма групової роботи, яка забезпечує активну участь і творчу взаємодію учасників між собою і з викладачем. Тренінг є ретельно спланованим процесом надання чи поповнення знань, відпрацювання умінь і навичок, зміни чи оновлення певних ставлень, поглядів і переконань.

Теоретичні дослідження щодо використання тренінгу у практичній підготовці менеджерів показують, ця форма підготовки фахівців сприяє: швидкому засвоєнню інформації, отриманню нових знань, розвитку нових умінь і навичок (ефективної комунікації, самоконтролю, лідерству, роботі в команді, умінню надавати й отримувати допомогу, аналізу ситуацій і прийняттю рішень), розвиває співпрацю, відкритість, активність і відповідальність; визначає позитивні цінності, ставлення та ідеали.

Дослідження показують, що для ефективності тренінгів у практичній підготовці менеджерів слід підтримуватися принципу, що майбутні фахівці пам'ятають 10% від того, що чують, 50% візуальної інформації, 70 відсотків що говорять вголос і 90% що роблять самостійно.

Актуальними сьогодні є закриті тренінги для співробітників однієї корпорації, що допомагає на більш глибокому та комплексному рівні вирішити задачі організації, надати персоналу єдині стандарти та ін. Тому для менеджерів відповідної спеціальності є актуальним прийняти участь у тренінгах на базі підприємств-баз практики або в університеті із залученням відомих фахівців галузі.

Також, враховуючи виконання завдань студентами відповідно наскрізної програмі практичної підготовки для менеджерів, слід взяти до уваги тренінги, що відрізняються змістом і визначають освоєння навиків за окремими напрямками діяльності організації.

Відповідно виду процесу організації тренінгу можна використовувати процедурні тренінги (ефективні для постановки стандартизованих навиків і вирішення типових задач) і тренінги з елементами самоменеджменту (тренер лише контролює процес), а також модульні тренінги, які є комбінацією двох попередніх.

Тренінги у практичній підготовці менеджерів можуть складатися з таких етапів: вступної частини (актуалізація теми поточного тренінгу і виявлення очікувань, створення доброзичливої і продуктивної атмосфери, взаємопрезентація учасників тренінгу, уточнення або повторення правил групи тощо); основної частини (теоретичні і практичні завдання на основі різних форм і методів педагогічного навчання і психологічного впливу) і заключної частини (підведення підсумків; отримання зворотного зв'язку; процедура завершення тренінгу).

Аналіз сучасних видів тренінгів показав, що для практичної підготовки менеджерів кращим видом є тренінг як активне навчання (реальні виробничі ситуації на підприємствах) і тренінг для самореалізації (самостійне прийняття рішення для окремих ситуацій).

Таким чином, тренінги як один з видів підготовки фахівців сприяють раціонально поєднувати професійні інтереси студентів до нових методів навчання, розвивають евристичну, адміністративну і технічну усі основні види управлінської праці.